

BOSHLANG'ICH SINFLARDA O'ZBEK TILINI O'RGATISHDA PAINT DASTURINING O'RNI VA AHAMIYATI

Komilova Zulxumor Xokimovna

xumor851@mail.ru

Farg'ona davlat universiteti

Sobirova Nargizaxon Dilmurodjon qizi

Farg'ona Davlat Universiteti talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda o'zbek tili darslarini zamonaviy axborot texnologiyalari, xususan, Paint dasturi yordamida tashkil etishning o'quvchi tafakkurini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Maqolada Paint dasturining didaktik imkoniyatlari, uni dars jarayonida qo'llash usullari va o'quvchilarning mustaqil ijodiy faoliyatini rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *o'zbek tili, boshlang'ich ta'lim, Paint dasturi, AKT, vizual o'qitish, tasviriy fikrlash, didaktik vosita.*

Аннотация: *В статье рассматривается важность организации уроков узбекского языка в начальных классах с использованием современных информационных технологий, в частности программы Paint, в развитии мышления учащихся. Анализируются дидактические возможности программы Paint, методика её использования в процессе урока, её роль в развитии самостоятельной творческой деятельности учащихся.*

Ключевые слова: *узбекский язык, начальное образование, программа Paint, ИКТ, визуальное обучение, визуальное мышление, дидактический инструмент.*

Abstract: *This article highlights the importance of organizing Uzbek language lessons in primary grades using modern information technologies, in particular, the Paint program, in developing student thinking. The article analyzes the didactic capabilities of the Paint program, methods of its use in the lesson process, and its role in developing students' independent creative activity.*

Keywords: *Uzbek language, primary education, Paint program, ICT, visual learning, visual thinking, didactic tool.*

Kirish. Innovatsiyalar jadal kechayotgan bugungi kunda ta'lim tizimi zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarisiz tasavvur etib bo'lmaydi. Ayniqsa, boshlang'ich sinflarda o'quvchilarga o'zbek tilini o'rgatishda ko'rgazmali vositalardan foydalanish o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi. Shu jihatdan, Paint dasturi o'qituvchilarga qulay, o'quvchilar uchun esa qiziqarli interaktiv vosita sifatida katta ahamiyat kasb etadi. Paint dasturi Microsoft Windows operatsion tizimining tarkibiy qismi bo'lib, u sodda interfeysga ega va rasm chizish, matn yozish, belgilar qo'shish imkonini beradi. Shu sababli, u boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mos o'quv vositasi sanaladi.

Paint dasturining ahamiyati

Boshlang'ich ta'lim bosqichida o'zbek tili darslarida o'quvchilarning tasavvurini, estetik didini va yozma nutqini shakllantirish muhim o'rin tutadi. Paint dasturidan foydalanish o'quvchilarga quyidagi imkoniyatlarni beradi:

1. **So'z boyligini kengaytirish** — masalan, “O'simliklar”, “Hayvonlar”, “Fasl nomlari” kabi mavzularda o'qituvchi o'quvchilarga rasm chizdirib, ularni nomlashni topshiradi. Shu orqali so'zlarni to'g'ri yozish va talaffuz qilish o'rganiladi.
2. **Matn bilan ishlash malakasini shakllantirish** — Paint dasturida matn yozish funksiyasi yordamida o'quvchilar gap tuzish, so'zlarni to'g'ri joylashtirishni amaliy mashg'ulot tarzida bajaradilar.
3. **Ijodiy tafakkurni rivojlantirish** — o'quvchilar o'z tasvirlarini yaratish orqali mavzuga ijodiy yondashadi. Masalan, “Mening oilam” yoki “Vatanim” mavzularida chizilgan rasm asosida og'zaki nutq mashqlari tashkil qilinadi.
4. **Ko'rgazmali o'qitish** — Paint dasturida chizilgan rangli tasvirlar yordamida darslar jonli va qiziqarli bo'ladi. O'quvchilar mavzuni ko'rish orqali tezroq o'zlashtiradi. Shuningdek, Paint dasturidan foydalanish o'quvchilarning kompyuter savodxonligini oshiradi. Ular sichqoncha bilan ishlash, faylni saqlash, ochish, matn kiritish kabi amaliy ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

O'qituvchilar Paint dasturini darsning turli bosqichlarida qo'llashlari mumkin, masalan, yangi mavzuni tushuntirishda – mavzuga oid rasm yoki diagramma chizish orqali; mustahkamlash jarayonida – o'quvchilarga topshiriq sifatida chizish yoki yozish vazifasini berish orqali; baholashda – o'quvchilarning chizgan rasmlari va yozgan matnlari orqali ularning mavzuni o'zlashtirish darajasini aniqlash orqali; bunday yondashuv o'quvchilarda nafaqat tildan bilim, balki texnologik madaniyatni ham shakllantiradi.

Xulosa qilib shuni aytish joizki, boshlang'ich sinflarda o'zbek tili darslarida Paint dasturidan foydalanish o'quv jarayonini zamonaviylashtiradi, o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni ijodiy fikrlashga o'rgatadi. Dastur yordamida o'qituvchi o'quvchilarning vizual, amaliy va mantiqiy tafakkurini bir vaqtda rivojlantirish imkoniga ega bo'ladi. Shunday qilib, Paint dasturi — bu faqat rasm chizish vositasi emas, balki o'zbek tilini o'qitishda samarali didaktik texnologiyadir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli ta'lim texnologiyalarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PQ–2909-sonli qarori.
2. G'afforova D. “Axborot texnologiyalari asosida ta'lim jarayonini tashkil etish”. – Toshkent, 2022.
3. To'xtayeva M. “Boshlang'ich sinflarda AKTdan foydalanish metodikasi”. – Toshkent, 2021.

4. Tojiboyev, I., & Karimova, N. (2022). Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashning metodik asoslari. *Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar jurnali*, 4(3), 87–95.

5. Qodirova, M. (2021). O'zbekistonda raqamli ta'limni joriy etishning tashkiliy-pedagogik asoslari. *Pedagogika va psixologiya jurnali*, 2(1), 56–63.

6. Tojiboev I.T., Komilova Z.X. (2023). Some approaches to teaching programming languages in professional educational institutions. *Education and science in the XXI century*. 2 (38).

7. Tojiboev I.T., Komilova Z.X. (2023) The role of information technologies in teaching technical sciences in professional educational institutions. *Scientific and practical journal "Technique"*. Issue No.1.

8. Komilova, Z. Kh. (2023). The role and importance of information technology science in today's society. *Education and innovative research*. Bukhara State University, 2(2), 234-237.

9. Komilova Z.Kh, Nazirjonova. F.S The role of new information technologies in education. *Экономика и социум*. 2021, № 4-1 (83), -С.167-170.

10. Z. X. Komilova. Axborot texnologiyalari fanining hozirgi jamiyatlardagi o'rni va ahamiyati //Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar. Buxoro davlat universiteti. – 2023. – T. 2. – №. 2. – С. 234-237.

11. Z. X. Komilova & F. S. Nazirjonova. (2020). The value and role of interactive methods in the development of information technology in primary school pupil. *Academicia An International Multidisciplinary Research Journal (Double Blind Refereed & Reviewed International Journal)*. ISSN, 2249-7137.